

vermijdt. Niettemin valt over de grammatische begripsnaam eveneens een schaduw, namelijk de vraag: hoe komt met zekerheid een grammatisch verschijnsel aan benaming met zijn eigen begrip, indien dat begrip heel iets anders is dan het verschijnsel zelf? Ons voorbeeld van zooeven *is*: een dubbele vierde naamval, geregeerd door een werkwoord. Vervangen we nu eens een bepaald geval ervan door deze omschrijving, dan blijkt, hoe onderscheiden, als taal bezien, dat op elkander betrokkene *is*. *Een geval in taalverband, vervangen door zijn begrip, levert het onverstaaenbare op*. Dit onverstaaenbare is de waarheid van het andere.

De taalkundige termen zijn overigens ook onbepaalde vormen voor taalverschijnselen. Terwijl voorbeelden de herkenning van gevallen teweegbrengen door aanschouwelijke verwantschap, hebben ze het voor- en nadeel eener uitwerking, waarin het begrip werkt, zonder explicite genoemd te worden. Deze uitwerking is riskant, geen voorbeeld is enkel en alleen voorbeeld van het bedoelde. Als impliciete functie kan het voorbeeld worden misverstaan ¹⁸⁾. De begripsnaam bedoelt, de mogelijke misvatting bij keus uit meerderlei te voorkomen. Het voorbeeld is makkelijker te hanteeren vanwege zijn onmiddellijke gelijkenis met de verschijnselen zelf, de begripsnaam blijft in die gelijkenis minder bevangen, hij eischt daarvoor van onzen geest meer inspanning en omvattender werkzaamheid. Wat in het Latijn met den begripsnaam *casus dativus* wordt aangeduid, lijkt niets op wat onder dat begrip als geval wordt opgenomen. De begripsnaam kan vermeden worden, de *dativus* aan het voorbeeld *patri* de *patri*-vorm worden genoemd ¹⁹⁾. Ook zou men van *i*-vorm kunnen spreken, daarbij het nabootsende element tot een minimum beperkend, maar blijvend in de voorbeeld-stellende wijs van aanduiden. Die wijs van noemen is echter *te bepaald*, daar bijv. *servi*, hoewel overeenkomstig, dan geen *i*-vorm zou mogen heeten, *filio*, hoewel van anderen uitgang, weer wel. De nabootsende vorm is niet onbepaald genoeg! De term *dativus* vermijdt die tegenstrijdigheid; hij laat daarvoor ook alle herinnering aan dat, wat hij benoemt, varen. Zijn onbepaaldheid heeft een hoogere, meer deugdelijke functie